

ภาคผนวก ก.

มาตรวัดแบบไลเคิต (Likert Scale)

Likert พัฒนาการสร้างมาตรวัดโดยไม่ต้องใช้กรรมกรผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรวัดที่คิดเป็นมาตรวัดแบบง่าย ๆ เรียกว่า "Simple Scale" และนำคะแนนที่ได้จากการใช้มาตรวัดแบบง่ายและมาตรวัดแบบวิธีกำหนดชั้นคะแนนเท่ากัน คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) มีค่าสูงถึง 0.99 Likert จึงตัดสินใจใช้มาตรวัดที่ง่ายกว่า และต่อมา Bird (1940) เรียกมาตรวัดนี้ "The Method of Summated Rating" เนื่องจากวิธีการดังกล่าวเป็นการนำคะแนนที่บุคคลซึ่งเป็นผู้ตอบในแต่ละข้อความจนครบทุกข้อความมารวมกันเป็นคะแนนทัศนคติ (Attitude Score) ของผู้ตอบแต่ละคน เช่นเดียวกับมาตรวัดแบบเรอร์สโตน โดยมีข้อสมมติฐานว่าทัศนคติของบุคคลที่มีต่อบางสิ่งบางอย่างนั้น สามารถแสดงออกได้อย่างต่อเนื่องจากความชอบมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด หรือเห็นด้วยมากที่สุดไปจนถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด และเป็นที่ยุ้จักกันในนาม "Likert Scale" สำหรับขั้นตอน ในการสร้างมาตรวัด แบบ Likert มีดังนี้

1. สร้างข้อความหลาย ๆ ข้อความที่แสดงถึงความหมาย หรือความคิดเห็น ที่มีต่อเหตุการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด
2. ข้อความที่สร้างขึ้นต้องประกอบด้วย ข้อความที่สนับสนุน หรือเชิงบวก (Positive Items) และข้อความที่ปฏิเสธ หรือเชิงลบ (Negative Item) คำตอบจะถูกกำหนดไว้ในแต่ละข้อความ จะเป็นก็คำตอบก็ได้ ซึ่งมักจะนิยมกัน 5 คำตอบ เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม้แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม้เห็นด้วยอย่างยิ่ง เป็นต้น เพื่อป้องกันอคติ (Bias) ของผู้ตอบข้อความ ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ จึงควรเรียงข้อความสลับกัน ข้อความต่าง ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง
3. ควรมีการทดลองใช้ (Pretest) เพื่อทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) และการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ซึ่งการทดลองใช้มาตรวัด ควรทำในกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา แต่ไม่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย หรือกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ต้องการศึกษามากที่สุด
4. คัดเลือกข้อความที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงจากค่า Item และ Total Correlation Coefficient เพื่อนำไปใช้จริง (ปกติค่า Alpha Coefficient ในทางสังคมศาสตร์ ไม่ควรต่ำกว่า 0.6 แต่ก็อาจขึ้นอยู่กับตัวแปรที่ศึกษาและนักวิจัยด้วย)